

**VOORTGEZET
LEREN**

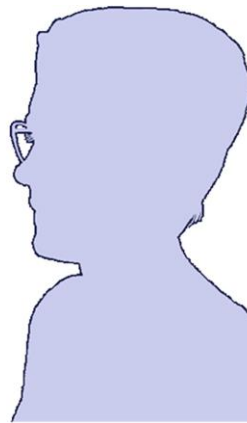
Een campagne van
VO-raad met Schoolinfo

Leerlingen motiveren
met toekomstgericht
onderwijs

Waar vind ik ruimte?

Sophie van Slageren

Juffrouw Sophie

Welkom!

Leerdoelen

- Ik kan leerdoelen voor mijn vak vinden
- Ik kan zelf goede leerdoelen formuleren
- Ik kan weloverwogen keuzes maken in het curriculum

Juffrouw Sophie

Wie ben ik?

Sophie van Slageren

- docent biologie sinds 2000
- mentor sinds 2007
- procesbegeleider
- trainer / zzp-er

Zevenaar, 9 juni 1976

havo / vwo

vwo 3

werken vanuit
leerdoelen

o.a. onderpresteren,
activerende didactiek,
leerdoelen,
formatief evalueren

Juffrouw Sophie

Waarom leerdoelen?

1. Leerdoelen geven leerling en docent structuur en houvast.
2. Leerdoelen werken motiverend voor leerlingen.
3. Leerdoelen leveren tijdwinst.
4. Leerdoelen vormen de basis van formatief evalueren.
5. Leerdoelen maken differentiëren makkelijker.
6. ...?

Experts over de meerwaarde van leerdoelen

Robert Marzano

Duidelijke leerdoelen zorgen voor een effectieve, opbrengstgerichte les.

John Hattie

Leerdoelen hebben een zeer positief effect op de leeropbrengst als ze worden gedeeld met leerlingen.

Dylan William

Formatief evalueren is de sleutel tot goed onderwijs. Leerdoelen vormen de basis voor formatief evalueren.

Juffrouw Sophie

Wat zijn goede leerdoelen?

- Paragraaf 1 t/m 4, 8 en 9 van hoofdstuk 4.
- Je leert over hyperbool, understatement en eufemisme.
- Je leert omgaan met de formule $y = a(x-d)(x-e)$.
- Je moet in een afbeelding (blz. 13 van je tekstboek) de botten van het skelet kunnen herkennen en benoemen.

Wat zijn goede leerdoelen?

Leerdoelen

- Ik kan (in het Frans) iets kopen of bestellen en naar de prijs vragen.
- Ik kan nu een s,t-diagram aflezen en tekenen.
- De kandidaat kan de relatie tussen de bouw van hart en bloedvaten en hun functie beschrijven en de relatie tussen de bouw en werking uitleggen.
- Je moet met enkele voorbeelden kunnen uitleggen dat de Sovjet-Unie en nazi-Duitsland totalitaire dictaturen waren.

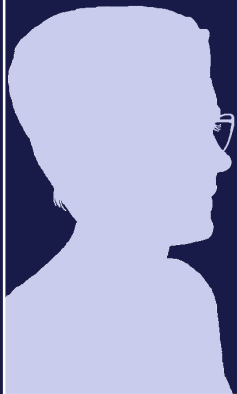

Juffrouw Sophie

Hoe zien goede leerdoelen eruit?

- Ik kan... (can-do statement)
- Begrijpelijke taal
- In grootte afgestemd op de groep
(meerdere doelen per les ↔ meerdere lessen per doel)
- Handelingswerkwoord
(benoemen, verklaren, beredeneren,...) → meetbaar
- Onafhankelijk van de context waarin ze aangeleerd worden
- Onderdeel van een leerlijn

Hoe kom je aan leerdoelen?

- Eindtermen ([examenblad](#)),
bv. eindtermen VMBO-T voor HAVO/VWO 3
- SLO [leerplan in beeld](#) en [kerndoelen onderbouw](#)
- ERK (talen)
- Methode
- Vakcommunities (o.a. op Facebook)
- Google, bv. “leerdoelen wiskunde”
- Je eigen professionele (sectie-)oordeel

Juffrouw Sophie

Wat zijn belangrijke leerdoelen?

- Belangrijk voor het eindexamen
- Belangrijk voor je werk, je toekomst, je leven (vormingsdoelen)
- Belangrijk binnen het vak
- ...

Juffrouw Sophie

Wees kritisch!

Keuzes maken

Map1 - Excel

BESTAND   START   INVOEGEN   PAGINA-INDELING   FORMULES   GEGEVENS   CONTROLEREN   BEELD

A28   ✕   ✓   fx

	A	B	C	D
1	th5 Stevigheid			
2	leerdoel	eindexamen?	vorming	vak
3	Ik kan de namen van de botjes benoemen in een afbeelding	nee	beetje	ja
4	Ik kan het verschil uitleggen tussen teengangers, zoolgangers en topgangers	nee	nee	nee
5	Ik kan uitleggen wat een gezonde en een ongezonde houding is	nee	ja	nee
6	Ik kan beschrijven wat de taak is van het rode en gele beenmerg	ja	nee	ja
7	...			
8				

Aan de slag!

- Maak groepjes van 2-3 personen.
Vakgenoten? Of liever juist niet?
- Kies een onderwerp / deel van je curriculum.
Tip: begin klein!
- Verzamel de bijbehorende leerdoelen.
- Beoordeel de leerdoelen: waarvoor zijn ze belangrijk?
Doe dit zoveel mogelijk in overleg.

Terugblik

...Hoe ging het, wat leverde het jullie op, waar liepen jullie tegenaan, wat was de meerwaarde van samenwerken, wat miste je, wat zijn je plannen voor als je morgen weer op school bent, wat heb je nog nodig, waar werd je blij van, kan je hier in je sectie mee aan de slag, wil je dat ook of niet, waarom wel of niet, wat wil je nog meer vertellen,...

;-)

Juffrouw Sophie

Afsluiting

Leerdoelen

- Ik kan leerdoelen voor mijn vak vinden
- Ik kan zelf goede leerdoelen formuleren
- Ik kan weloverwogen keuzes maken in het curriculum

Vragen, opmerkingen, iets anders?

Juffrouw Sophie

Wil je meer weten over *curriculum* of hierover een vraag stellen?
Kijk dan op [Edualdo.nl](https://www.edualdo.nl)

**VOORTGEZET
LEREN**
Een campagne van
VO-raad met SchoolInfo

Leerlingen motiveren
met toekomstgericht
onderwijs

**VOORTGEZET
LEREN** Een campagne van
VO-raad met Schoolinfo

Leerlingen motiveren
met toekomstgericht
onderwijs

Bedankt!

sophievanlageren@gmail.com

Juffrouw Sophie

